

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології

До 35-річчя кафедри культурології

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

**Альманах наукового товариства “Афіна”
кафедри культурології**

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної
інтеграції людства у XXI століття”*

15-17 листопада 2006 року

Випуск 5

Заснований в 2000 році

Рівне – 2007

Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології: Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції „Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної інтеграції людства у XXI століття”. – Випуск 5. – Рівне: РДГУ, 2007. – 181 с.

Виткалов В.Г. - **Головний редактор:**
- кандидат педагогічних наук, професор, зав. кафедри культурології РДГУ (голова редколегії)

Афанасьєв Ю.Л. - доктор філософських наук, професор ДАКККіМ (Київ);
Баканурський А.Г. - доктор мистецтвознавства, професор (Одеса);
Воробйов А.М. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ;
Граб О.В. - кандидат мистецтвознавства, доцент, куратор студентського наукового товариства „Афіна” РДГУ;
Дем’янчук О.Н. - доктор педагогічних наук, професор Волинського державного університету ім. Лесі Українки;
Жилюк С.І. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Кралуєк П.М. - доктор філософських наук, професор НУ „Острозька академія”;
Круль П.Ф. - доктор мистецтвознавства, професор НУ ім.В.Стефаніка (Івано-Франківськ);
Кушнарєнко Н.М. - доктор педагогічних наук, професор (ХДАК);
Постоловський Р.М. - кандидат історичних наук, професор РДГУ, Заслужений діяч науки і техніки України;
Стоколос Н.Г. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Поніманська Т.І. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ;
Троян С.С. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Уланова С.І. - доктор філософських наук, професор ДАКККіМ (Київ);
Швецова-Водка Г.М. - доктор історичних наук, професор РДГУ.

Арцишевський Р.А. - **Рецензенти:**
- доктор філософських наук, професор Волинського державного університету ім. Лесі Українки;
Брилін Б.А. - доктор педагогічних наук, професор Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського.

Науковий редактор – **проф. Виткалов В.Г.**
Упорядники випуску – **проф. Виткалов В.Г., Граб О.В.**

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 9 від 29.12.2005 р.).

Відповідальність за достовірність представленої матеріалу, а також за точність наведених цитат, імен, дат тощо несуть автори. Редакція залишає за собою право корегувати матеріали. Рукописи не рецензуються й авторам не повертаються. Редакція може й не поділяти точку зору авторів.

Услід за цією сотнею виникали інші, зокрема в районі Колки-Степань (командир „Ярема”), у Пустомитських лісах (командир „Дорош”), на Крем’яничині (командир „Крук”). Усі ці сотні називали себе сотнями УПА. Отже, восени 1942 року на Волині та Поліссі існували три різні українські військово-повстанчі формації. Для об’єднання всіх націоналістичних загонів ОУН під керівництвом Степана Бандери силоміць включила до своїх формувань підрозділи Боровця та ОУН (М), визначивши для них назву УПА.

Головнокомандувачем розширених сил було призначено члена проводу ОУН (Б), високопоставленого українського офіцера зі щойно розформованого загону „Нахтігаль”, Романа Шухевича. Завдяки широкій та ефективній підпільній мережі ОУН (Б) УПА швидко розросталася у велику, добре організовану партизанську армію, яка захопила контроль над значними частинами Волині, Полісся, а згодом і Галичини. Хоча багато українських еміграційних джерел стверджують, що в апогеї своєї сили (кінець 1943 – початок 1944 рр.) чисельність УПА сягала 100 тисяч, більш обґрунтовані підрахунки встановлюють цифру 30-40 тис. бійців. Порівняно з іншими підпільними рухами на окупованій нацистами Європі, УПА являла собою щось унікальне, оскільки практично не мала чужоземної допомоги. Тому зростання її сили свідчило про дуже відчутну масову підтримку з боку українців [2, с.98].

Однак факти свідчать, що УПА не тільки виступила проти нацистів і більшовиків, а й ув’язалась у надзвичайно жорстокий конфлікт із поляками на мішаних україно-польських територіях Волині, Полісся та Холмщини. Українські інтегральні націоналісти були сповнені рішучості вигнати поляків з територій, де українці становили більшість. У свою чергу польська підпільна націоналістична армія – Армія Крайова (АК) не менш рішуче прагнула зберегти контроль над землями, що раніше входили до складу Польської держави. Результатом цього стала кривава боротьба, яку часто підігрівали німці та провокували радянські партизани, між українськими та польськими силами за територію і з метою зведення давніх рахунків.

Особливо трагічним було те, що від цієї боротьби найбільше страждало цивільне населення. За польськими джерелами, на Волині протягом 1943-44 років українці, і насамперед загопи СБ (служби безпеки ОУН), вирізали від 60 до 80 тисяч польських чоловіків, жінок, дітей. Українські ж джерела містять твердження, що винищення етнічного українського населення розпочалось у 1942 році, коли поляки знищили кілька тисяч селян Холмщини, а згодом трагедія продовжувалась у 1944-45 роках. Свідки цих трагічних років ще живі... [3, с.161].

Тернистий і складний шлях довелося здолати Українській Повстанській Армії та її воякам, які, опинившись між молотом і наковальнею німецького фашизму і сталінського більшовизму, піднялися на боротьбу за самостійну Україну. Всього було на цьому шляху по самі вінця – крові, сліз, втрат, помилок, прозрінь, каяття...

Але головне, заради чого йшли на смерть молоді хлопці з Полісся, Волині та Галичини, – це прагнення прислужитися своєму народові, вибороти зі зброєю в руках таку жадану і таку примарну тоді волю. Про це свідчить постанова, прийнята на третьому Надзвичайному Великому Зборі ОУН у серпні 1943 року, яка називалась „За що бореться Українська Повстанська Армія?”. У ній мовиться, що „Українська Повстанська Армія бореться за Українську самостійну соборну Державу і за те, щоб кожна нація жила вільним життям у своїй власній, самостійній державі...” [3, с.17].

Архіви помалу відкриваються. До 50-річчя УПА було опубліковано багато матеріалів, у яких автори з різних точок зору оцінюють діяльність ОУН-УПА під час Другої світової війни. На жаль, у цілому зберігається упередженість у ставленні до історії УПА, до її вцілілих вояків. Суспільство залишається розколотим.

У цивілізованому світі, зокрема в Європі, є давня традиція – усім загиблим на полях боїв ставити пам’ятники. В Іспанії прах франкістів та республіканців спочиває в одному пантеоні. А наша історія пішла манівцями...

Молодь прагне бачити свою країну демократичною, а своє суспільство справедливим, молодь прагне працювати, а не вести боротьбу, навіть на рівні переконань. І тому в пантеоні України повинно бути місце всім героям, незалежно від того, на яких фронтах вони полягли.

Джерельні приписи

1. Субтельний О. Україна: історія. – К.: Либідь, 1991. – 512 с.
2. Чорна книга України: Збірник документів, архівних матеріалів, листів, доповідей. – К.: Просвіта, 1998. – С.408-434, 439-446.
3. Тищенко О. УПА. Гурби: квітень 1944-го. – Рівне, 2005. – 172 с.
4. Корнилов В. К ответу „оккупантов” 1-го Украинского? / 2000. – №42. – 20-26 октября 2006. – С.1, 5.
5. Веденеев Д., Шаповал Ю. Ловушка для „Щура” / Зеркало недели. – 2006. – № 42. – С.21.
6. Литвин В. Украина – 15 лет неопределенности. Что дальше? / Зеркало недели. – 2006. – № 45. – С.1, 13.

Перебийнос С.І. – *ст. II курсу спец. „Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво” РІС КСУ*
н.к. – *канд. іст. наук, доц. Шеретюк Р.М.*

Приписи етикету з'явилися ще у давнину як розумні форми спілкування людей. Та й досі істинним є твердження: якщо люди перестануть чинити за правилами, вони втратять людську подобу і цих правил, вироблених поколіннями, дуже багато.

У кожного народу є свої звичаї та традиції. Так і в нашій країні діди, батьки та ми маємо різні принципи та етичні норми, які впливають на моральну свідомість того чи іншого покоління.

Олекса Воропай у своїй праці „Звичаї нашого народу” [2] звертав увагу на певні, навіть етнічні, закономірності у спілкуванні та самого знайомства у молодіжному колективі; Ольга Корняка та її „Мистецтво гречності” також дають нам хороші поради щодо етичних норм спілкування з незнайомою людиною [6]; детально розглядає актуальні питання, що стосуються етики спілкування, Ярослав Радевич-Винницький у книзі „Етикет та культура спілкування” [10]. Однак сучасні дослідники залишили поза увагою окремі аспекти знайомства в сучасному молодіжному середовищі.

Ще з давніх-давен по селах та дрібних містечках існували парубочі та дівочі громади. На чолі дівочої та парубочої громад стояли довірені особи – старша дівка та парубок, їх ще називали отаманом та отаманкою. Приймаючи до своєї громади, хлопці мали особливу традицію – „коронування”. Парубки приймали захожих з інших сіл або молодняк („кашоїдів”) тільки зі згоди всієї громади [2, с.45].

„Коронування” відбувалось таким чином: „... кандидат у парубки з'являвся на збори громади, „відважував” кожного членові низький поклін і давав обіцянку „Горілку пий, до дівчат ходи і всіх добрих парубочих звичаїв дотримуватись!” Громада підхоплювала свого нового члена на руки і кілька разів підкидала вгору, співаючи хором: „Посіяли дівки льон...” [2, с.55]. Після чого новий член ставив хлопцям могорич – кварту горілки або барильце пива.

До дівочих громад приймали без усіляких ритуалів, головне, щоб дівка уміла шити, прости та вишивати.

На українських землях кожного вечора збирались вечорниці, де молоді люди знайомилися, зближались, пізнавали одне одного, одружувались. Приміщення наймали дівчата: найчастіше це була хата вдовиці або бездітної сім'ї. Рідше збирались у одного із членів дівочої громади.

На вечорниці, звичайно, збиралась тільки молодь, одружені ніколи сюди не ходили. Як тільки стемніє, перші збирались дівчата і виконували певного роду роботу (прядли, в'язали, вишивали, дерли пір'я і т. д.). Хлопці, як правило, з'являлися дещо пізніше. „Підійшовши до хати, парубок, бувало, стукне кулаком у вікно і гукає: „Пу-гу, дівчата, до хати пустіть, бо з дороги збився” [2, с.40]. Коли ж усі вже збирались, дівчатам було не до роботи. Молодь, як правило, переказувала різні історії, плітки та легенди, співала і танцювала – веселилась. У піст вечорниць не проводили – було гріх, також не було їх улітку, вони замінялись вулицею.

Знайомилися і не тільки на вечорницях, а й у церкві, на ярмарку, на різних святах. Що ж до знайомства парубка з дівчиною, то існували деякі правила. Дівчина ні в якому разі не могла сама підійти до хлопця – це було ганьбою для неї. Натомість хлопець, звичайно, міг сам розпочати знайомство чи бесіду.

У зв'язку з поставленою метою ми провели опитування серед студентів Рівненського інституту слов'янознавства та Національного університету водного господарства та природокористування, що дозволило зробити деякі висновки про методи знайомства сучасної молоді. Згідно з проведеним опитуванням 50% дівчат знайомляться тільки за допомогою посередника, а відповідно інші 50% – самостійно. Таким чином, ми бачимо збереження, хоч і часткове, давньої традиції українського дівочства. За тогочасною мораллю, дівчина ні в якому разі не повинна була сама розпочинати розмову, тим більше розмову з незнайомим парубком.

Цікаві висновки випливають із відповідей юнаків. Так, 96% опитаних юнаків надають перевагу знайомству самостійно, а 4% – через посередника. Отже, ми бачимо помітну відмінність у ставленні дівчат і хлопців до знайомства.

Як ми знаємо, вечорниці вже давно втратили свою актуальність. На сьогоднішній день не існує ні дівочих, ні парубочьких громад, вони злились в одне ціле – молодіжний колектив. Вечорниці замінилися дискотеками, барами та нічними клубами. Це підтверджують і дані нашого дослідження. Так, 60% опитаних студентів відповіли, що знайомляться переважно на дискотеках, інші 40% – будь-де.

У товаристві – будь-то дискотека, театр, кінотеатр, бібліотека, вулиця, транспорт чи інша якась установа – ми завжди знайомимося з новими людьми. Знайомлячись, ми так чи інакше спілкуємось. Відносини між людьми здатні набувати принципово різного значення. За матеріальним вираженням спілкування має два види, які реалізуються здебільшого одночасно. Перше – вербальне, тобто словесне, а друге – невербальне – поглядами, мімікою, жестами, штучними мовними знаками та ін.

Особливо дійовими є жести. Усі люди жестикулюють і роблять це майже підсвідомо. Жести під дією нашого розуму, який керує й контролює їх, являють собою доповнення до людських думок. Звертаючи на них увагу і вмінючи їх „читати”, ми багато чого можемо сказати про суб'єкта, з яким спілкуємось. Це дає нам змогу точніше усвідомити позицію партнера, його реакцію на повідомлення – схвалення чи ворожості, уважне сприйняття чи байдужість [6, с.59]. Надмірна жестикуляція зайва, і не тільки тому, що ненароком можна зачепити когось рукою чи навіть поранити, а й тому, що співрозмовник може подумати ніби вам бракує слів.

Аналіз цього опитування свідчить, що молодь ХХІ століття частково утримується від жестикуляції у спілкуванні з незнайомим суб'єктом. Згідно з результатами 99% опитаних при знайомстві усміхаються. Це говорить про те, що молодь доброзичлива і завжди рада новому знайомству, новим враженням, новим друзям. Крім того, усмішка ще й посилює психологічний ефект, знімаючи деяку напруженість і відчуття дискомфорту.

Надзвичайно важливим елементом культури спілкування, який у наш час набуває особливої актуальності, є етика стосунків між індивідами – звертання на „Ви” і „Ти”. Адже, звертаючись на „Ви”, ми по суті підкреслюємо цим свою повагу до людини. У той самий час, коли ми говоримо „Ти” малознайомій людині, – цим зневажаємо і ганьбимо її особисту самоповагу.

За даними нашого опитування, 75% молоді звертаються до незнайомих на „Ви”, інші 25% – на „Ти”. Таким чином молоді зберігає етичні норми поведінки у спілкуванні. Сучасні студенти поважають один одного, тим самим показуючи свою доброзичливість, уважне ставлення до людини як особистості. Таке засвоєння моральних принципів етикету, залучення їх до дійства становить основу ввічливості.

Важливе місце у знайомстві посідає Інтернет. Ще кілька десятків років тому, щоб поспілкуватись або знайти нових друзів, потрібно було вийти принаймні на вулицю, пройтись містом, прогулятись у парку, зайти в кав'ярню на чашечку кави. На сьогоднішній день, якщо надворі погана погода і нікуди не хочеться йти, а дуже кортить познайомитися та поспілкуватись з новою людиною, сидячи вдома та маючи комп'ютер і вихід в Інтернет, ми можемо це питання вирішити. Звісна річ, що цей віртуальний світ – своєрідний театр, у якому образ та роль вибирає кожен сам собі, і ніхто насправді не може дізнатись, хто приховується за красивим ніком (віртуальне ім'я певної особи). Але, навіть враховуючи цей фактор, через Інтернет знайомляться, спілкуються, знаходять нових друзів, а іноді навіть закохуються і одружуються [11].

На запитання: „Які ваші дії у разі відмови вам у знайомстві?” кожен третій відповів, що такого з ними не відбувалось. Це залежить від багатьох причин, і зокрема від взаємин між людьми, їхніх характерів, умов спілкування. Врешті-решт у цьому відчувається високий рівень умінь спілкуватись, умінь зацікавити незнайомця, умінь поводитися в певній ситуації.

Підсумовуючи вищесказане, ми можемо зробити досить оптимістичні прогнози, що ґрунтуються на результатах нашого опитування, а саме, що сучасна молодь вихована і комунікабельна, має власні моральні норми та правила етикету. У недавній нашій історії були часи цілковитого нехтування будь-якими правилами етикету. Наслідком такого презирливого відкидання етикету незмінно виявилось поширення грубості та хамства. Ця некерованість поступово відступила, і на зміну їй приходить нова культура, нові традиції та нове покоління, що неодмінно буде підтримувати високий духовний стан нашої нації.

Джерельні приписи

1. Афанасьев И. Деловой этикет. – К.: Альтерпрес, 1998.
2. Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. – Київ: Оберіг, 1991. – Т. 1.
3. Дороніна М. Культура спілкування ділових людей. – К.: Agademia, 1997.
4. Зубрієнко Л., Немцов В. Культура ділового спілкування. – К.: ЕксОб, 2002.
5. Карнеги Д. Как завоевать друзей и оказывать влияние на людей. – Минск: Современный литератор, 2003.
6. Корніяка О. Мистецтво гречності: чи вміємо ми себе поводити? – К.: Либідь, 1995.
7. Малахов В. Етика: Курс лекцій: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 1996.
8. Нападиста В. Історія етики в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.): Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2004.
9. Наулко В., Артур Л., Горленко В. та ін. Культура і побут населення України. – К.: Либідь, 1991.
10. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. – Львів: Сполом, 2001.
11. Руда Н. Люди – невидимки// Нове покоління України. – 2004. – №5. – С.28-29.
12. Українське народознавство: Навчальний посібник/ За ред. С.Павлюка – Вид. 3-тє, виправлене. – К.: Знання, 2006.
13. Шеломцев В. Етикет і сучасна культура спілкування. – Вид. 2-ге. – К.: Лібра, 2003.

УДК 173.1–57.87

Заладовська О. В. – ст. V курсу
спец. „Культурологія” РДГУ
н.к. – доц. Шолудько Н. Г.

СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЮБ: ПОГЛЯД МОЛОДІ

Сім'я – це той соціальний інститут, який регулюється певними соціальними нормами, стереотипами поведінки, обов'язками, які впорядковують відносини між подружжям, батьками і дітьми; об'єднання людей, що ґрунтуються на шлюбі чи кровній спорідненості і здійснюють спільну життєдіяльність на основі матеріальної і морально-психологічної допомоги.

Окрему категорію українських сімей становлять сім'ї, утворені студентами денної форми навчання вищих навчальних закладів. Студентські сім'ї – це проміжна ланка між особистістю і суспільством, і тому вони постійно відчувають на собі ті зміни, що відбуваються в суспільстві. Сучасні умови переходу до ринкових відносин, економічні перетворення, ненормованість робочого часу студента негативно позначаються на матеріально-економічних і житлово-побутових умовах існування сімей, а також на взаємостосунках між її членами, на психологічному мікрокліматі. Тому

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО РЕКТОРА	3
<i>Виткалов В.Г., Граб О.В.</i> МОЛОДЬ У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ ХХІ СТОЛІТТЯ: ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДРУГОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ „КУЛЬТУРОТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОЛОДІ І ПЕРСПЕКТИВИ КУЛЬТУРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ЛЮДСТВА У ХХІ СТОЛІТТЯ”	4
РОЗДІЛ І. ПРОБЛЕМИ ГЕНЕЗИ КУЛЬТУРИ У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
<i>Шевчук М.В.</i> УКРАЇНСЬКА МЕНТАЛЬНІСТЬ ЯК ЄДНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ТА ІНТЕЛЕКТУ: ДОСВІД ДЛЯ МОЛОДОЇ ГЕНЕРАЦІЇ	7
<i>Корольчук О. І.</i> МОРАЛЬНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	9
<i>Возна Т.О.</i> ЯКІСТЬ ОСВІТИ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КУЛЬТУРНОГО РІВНЯ МОЛОДІ.....	10
<i>Кутузова Г.</i> АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ КЛАСИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	13
<i>Перець О.М.</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТІВ ВИЩОГО ПЕДАГОГІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	15
<i>Терновенко Д.С.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ ТА ЇХ ФОРМУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ (на прикладі студентської молоді ЛНПУ ім. Т.Шевченка).....	18
<i>Потапчук Т.В.</i> МОРАЛЬНО-ДУХОВНІ ЦІННОСТІ І ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНИХ УСТАНОВОК СТАРШОКЛАСНИКІВ	21
<i>Пузиченко Т.</i> ГУРТКИ, ТВОРЧІ ОБ'ЄДНАННЯ ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК СФЕРА РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	23
<i>Терешко Л.В.</i> КУЛЬТУРА ЗДОРОВ'Я СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ЯК ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	27
<i>Терешко Л.В.</i> КУЛЬТУРА ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ В ІСТОРІЇ НАУКОВОЇ ДУМКИ.....	30
<i>Семенович О.Л.</i> ІСТОРІОГРАФІЯ ДАВНЬОРУСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ВОЛИНИ.....	33
<i>Шевчук О.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З МОЛОДДЮ У КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ РІВНЕНСЬКОЇ „ПРОСВІТИ”	37
РОЗДІЛ ІІ. ДИНАМІКА КУЛЬТУРНИХ ПРОЦЕСІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	
<i>Шевчук К.С.</i> ЕТИЧНИЙ ВИМІР ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ	39
<i>Виткалов С.В.</i> МОЛОДЬ У КУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ (регіональний аспект)	44
<i>Кузьмук О.М.</i> НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА В УМОВАХ ТВОРЕННЯ ГЛОБАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА	46
<i>М'якота І.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕЛІТАРНОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ТА ЇЇ РОЛЬ У СУСПІЛЬСТВІ.....	48
<i>Шуба А.І.</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РІВНЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ УТВЕРДЖЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ	51
<i>Кучина Н.І.</i> СТАВЛЕННЯ МОЛОДІ ДО СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ВИДАВНИЦТВА В УКРАЇНІ	54
<i>Швая Д.В.</i> ПРОБЛЕМА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	58
<i>Війтович Г. В.</i> ВПЛИВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	

СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	60
<i>Гумен Ю.В.</i> ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ І СУЧАСНА СТУДЕНТСЬКА МОЛОДЬ	62
<i>Марчук Ю. М.</i> МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА ФІЛЬТРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ЯК КУЛЬТУРОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	64
<i>Кравченко Т.В.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ.....	67
<i>Вакульчук М.В.</i> МАЙСТЕРНІСТЬ ТА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ	69
<i>Старенька О.О.</i> ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ (на прикладі художньо-педагогічного факультету РДГУ).....	73
<i>Шеретюк Р.М.</i> РЕЛІГІЙНИЙ ФАКТОР У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	74
<i>Куліда К.М.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	76
<i>Пшебільська Л.Г.</i> ТЕНДЕНЦІЇ В ЗМІНАХ СТРУКТУРИ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	78
<i>Хоменко О. В.</i> ЗАПИТИ І ПОТРЕБИ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ (на матеріалах РІС КСУ)	80
<i>Савич К.</i> СЛЕНГ ЯК СКЛАДОВА МОЛОДІЖНОЇ СУБКУЛЬТУРИ.....	82
<i>Карпович К.П.</i> САКРАЛЬНА ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА У КОНТЕКСТІ ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ.....	84
<i>Загаєвська О.</i> ХРИСТІЯНСЬКА ЕТИКА ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	86
<i>Ковальчук Л.М.</i> ХРИСТІЯНСЬКА МОРАЛЬ ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНОГО ТА ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	89
<i>Миркевич О.В.</i> ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК ОСНОВА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ РУХІВ.....	91
<i>Кузіч Р.С.</i> МОЛОДІЖНІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ КУЛЬТУРИ.....	93
<i>Гончаров А.О.</i> УПА У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ: МОЛОДІЖНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ	96
<i>Перебийнос С.І.</i> КОМУНІКАТИВНІСТЬ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗНАЙОМСТВА (на матеріалах РІС КСУ)	98
<i>Заладовська О. В.</i> СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЮБ: ПОГЛЯД МОЛОДІ.....	100
<i>Бондарчук А.Я.</i> ВИХОВАННЯ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ СІМЕЙНИХ ВЗАЄМИН.....	102
<i>Заладовська О.В.</i> ГЕНДЕРНА СТРУКТУРА СІМ'Ї: СОЦІАЛЬНО-Педагогічний АСПЕКТ.....	104
<i>Коберська Т.М.</i> САМОРОЗВИТОК І САМОРЕАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІ У СФЕРІ ДОЗВІЛЛЯ.....	106
<i>Левенець М., Старенька О.</i> ЛІДЕРСТВО ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ САМОСТВЕРДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	108
<i>Чаус Ю.А.</i> ОБРАЗ РЕЛІГІЙНОСТІ В СТУДЕНТСЬКІЙ СУБКУЛЬТУРІ.....	111

РОЗДІЛ ІІІ. ХУДОЖНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ МОЛОДІ

<i>Деркач М.В.</i> ОСНОВНІ ЗАСАДИ СЕМІОТИКИ ТА ПРОБЛЕМИ МУЗИЧНОЇ ЕСТЕТИКИ	113
<i>Гнатюк В.</i> ОБРАЗ РЕЦИПІЄНТА ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ В АВТОРСЬКІЙ КАРТИНІ СВІТУ (на матеріалі класицизму і бароко).....	115
<i>Кошова І. П.</i> ОСОБЛИВОСТІ СВІТСЬКОГО ПОРТРЕТА ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ ПЕРІОДУ БАРОКО У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО ОБРАЗОТВОРЕННЯ.....	118
<i>Макотера А.В.</i> РОЗВИТОК ЕСТЕТИЧНИХ ПОЧУТТІВ НА ПРИКЛАДІ РОЗГЛЯДУ ПОРТРЕТНОГО ЖИВОПИСУ УКРАЇНИ ХVIII-XIX ст.....	120
<i>Бєдакова С.В.</i> ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНІ ЗДОБУТКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРАЗЬКОЇ КОНСЕРВАТОРІЇ КІНЦЯ ХІХ – ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО КУЛЬТУРОТВОРЕННЯ.....	123
<i>Бєлова О. С.</i> НЕОБАРОКО В УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ 1920-х рр.....	126
<i>Бєлова О. С.</i> КОНЦЕПЦІЯ ДУХОВНОГО ПЕРЕТВОРЕННЯ ОСОБИСТОСТІ: УРОКИ ІСТОРІЇ (на прикладі діяльності українського театру Л. Курбаса).....	128
<i>Шепелева І.А.</i> РОЛЬ УКРАЇНСЬКОГО АНДЕГРАУНДУ В ПОШУКУ ДУХОВНОЇ ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	131
<i>Парфенюк В.І.</i> ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ Й ПАТРІОТИЗМУ МОЛОДІ (на прикладі історичного роману Р.Іваничука „Мальви”).....	137
<i>Купець Л.М.</i> ПРОЗОВА ТВОРЧІСТЬ ЮРІЯ АНДРУХОВИЧА ЯК ФЕНОМЕН ПОСТМОДЕРНУ.....	140
<i>Дацик М.В., Левенець М.В.</i> МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПРАКТИКИ: ДО ПИТАННЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ	143
<i>Шемуровська О., Черуха А.А.</i> ФОЛЬКЛОР ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ	146
<i>Федоришин М.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ КОЛЯДНИХ ФОЛЬКЛОРНИХ ФЕСТИВАЛІВ, СВЯТ ТА КОНКУРСІВ НА ВОЛИНІ. 149	
<i>Радковська Л.М.</i> ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНА ТА ВИХОВНА РОЛЬ ДУХОВНОЇ МУЗИКИ.....	151
<i>Соловійов В.А.</i> ПСИХОЛОГО-ЕМОЦІЙНИЙ ЕФЕКТ СПРИЙМАННЯ МУЗИЧНОГО ТВОРУ	154
<i>Довбенчук О.І.</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ НА КРАСЗНАВЧОМУ МАТЕРІАЛІ	157
<i>Глухенький М.Ф.</i> ВИВЧЕННЯ МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ ЗВ’ЯЗКІВ УКРАЇНСЬКИХ ХУДОЖНИКІВ- ІМПРЕСІОНІСТІВ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ ПРОЦЕСІВ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	159
<i>Власюк Г.І.</i> МУЗЕЄФІКАЦІЯ ЗАМКОВИХ КОМПЛЕКСІВ У КОНТЕКСТІ ВІДРОДЖЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНИ.....	161
<i>Глушук О.Г.</i> АМАТОРСТВО ЯК СФЕРА РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДІ	165
<i>Швець Л.В.</i> ТРАДИЦІЇ РОДИННОГО ВИХОВАННЯ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	167
<i>Помогалова К.В., Аксьонова І.О.</i> РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ (на прикладі Студентського Центру моди Брянківського технолого-економічного технікуму Луганського педагогічного університету імені Тараса Шевченка).....	170
<i>Крайлюк Л.В.</i> ТВОРЧА СПАДЩИНА НІЛА ХАСЕВИЧА У СИСТЕМІ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ	

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

*Альманах наукового товариства “Афіна” кафедри культурології
Рівненського державного гуманітарного університету*

Випуск 5

Наукове редагування – *проф. Виткалов В.Г.*
Комп’ютерна верстка та макет – *Кравчук В.Ю.*
Упорядкування і коректура – *Виткалов В.Г., Граб О.В.*
Редактор – *Парфенюк В.І.*
Відповідальна за випуск – *Виткалов В.Г.*

Здано до набору 10.12.2005. Підписано до друку 20.02.2006.
Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк. арк. 21. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: Рівне, вул. С.Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології. Тел. 8 (0362) 22-20-32

Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології:
Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції „Культуротворчий потенціал молоді і
перспективи культурної інтеграції людства у ХХІ століття”. – Випуск 5. – Рівне: РДГУ, 2007. – 181 с.

**ББК 71.0
УДК 168.522**